

CAT Sallent

Arreu del país, l'època post-totxo deixa abandonats per inútils edificis i equipaments per acabar o gairebé per estrenar. Tots ells van ser promoguts en l'època del tot s'hi val. Un dels casos més eloqüents és el Centre d'Acollida Turística, instal·lat a La Botjosa de Sallent. Després d'una vida efímera i d'haver constatat que La Botjosa no és precisament un pol d'atracció turística de Catalunya, el centre roman tancat i barrat. Tampoc respon al telèfon ni al correu. Segons informa breument la seva web -que sí que segueix operativa-, el CAT Sallent estava pensat per promocionar l'oli i el vi del Bages -calia una mala imitació de Món Sant Benet?- i per explicar la industrialització tèxtil del Llobregat -precisament des d'una colònia minera.

El Palau Firal de Manresa té almenys uns dies de glòria a l'any quan el Campi qui Jugui l'omple de crits i xivarri. L'edifici principal del Fòrum, a Barcelona, s'ha transformat en seu del Museu de Ciències. Vist que el CAT Sallent no serveix com a Centre d'Acollida Turística, caldria, abans no es malmeti l'edifici, reconvertir-lo cap a una altra funció útil de debò.

L'esplanada d'aparcament per les masses de visitants que mai van arribar i l'edifici del CAT Sallent s'empeteixen pel gran abocador de residus salins miners de la Botjosa situat darrera, com a teló de fons. L'emplaçament del CAT Sallent, es vulgui o no, és idoni com a Centre d'Interpretació de les Desgràcies Ambientals de la mineria de potassa del Bages. El seu entorn il·lustra una gran lliçó de Ciències de la Terra que molts professors de batxillerat estarien encantats d'ensenyar. Té elements ben didàctics de geologia, de química i de biologia, amb enormes conseqüències econòmiques i socials, tots ells lligats per l'impacte de l'activitat humana més barroera. Sense anar més enllà un d'1 km a la rodona es troben els punts més allionadors i transcendentals. L'itinerari ha de començar amb l'observació de les formes de dissolució de la sal i carstificació al runam de la Botjosa. Segueix vora la Sèquia en sentit nord per trobar el millor aflorament de la falla del Guix per on circula

salmorra. Més enllà, el deteriorament de l'aqüeducte medieval del Vilar, per on ja no pot passar la Sèquia, il·lustra la subsidència del terreny minat. S'arriba al torrent de Soldevila, del qual Iberpotash, filial de *Dead Sea Works*, n'ha fet una rèplica del Mar Mort. D'aquí ens dirigim al barri fantasma de l'Estació de Sallent, abandonat també per subsidència. Tanquem la volta passant pel polígon de l'Illa on s'observa l'entrada de salmorra minera directament al Llobregat. Els més caminadors poden remuntar el torrent devastat de Soldevila, veure de prop el runam del Cogulló i resseguir-ne la salinització fins al Riu d'Or. Els investigadors més detallistes poden buscar fonts-el Pitoi, l'Illa,...- i pous salinitzats i analitzar els clorurs de l'aigua. Els més naturalistes podran identificar les plantes halòfitas que, ja a La Botjosa mateix, indiquen els sòls salinitzats, o seguir el procés de recuperació del sòl i la vegetació a La Corbatera després dels vessaments de salmorra del col·lector. Com a síntesi, s'entendrà perquè l'aigua del Llobregat, avall de La Botjosa, s'ha de dessalinitzar per ser realment potable, el desavantatge competitiu que comporta per l'economia de Catalunya i perquè es necessiten més i més perillosos col·lectors de salmorres.

Manresa disposa de dos centres d'interpretació de l'aigua, el de can Font i el del parc de l'Agulla. Ambdós expliquen la Sèquia, que pren l'aigua del Llobregat riu amunt, a Balsareny, i tot allò que a Manresa es fa bé amb l'aigua. Però aquesta visió idíl·lica és parcial, limitada a l'àmbit d'Aigües de Manresa. Falta tot allò que es fa malament o molt malament. Un CAT Sallent reconvertit per ensenyar la salinització de la conca del Llobregat per la mineria de potassa completaria la visió real de la gestió de l'aigua. A més el contingut seria, tant sota el punt de vista d'ensenyament de ciències com per les seves implicacions socials, econòmiques i legals, molt més interessant. Tal com el poble Vell de Corbera d'Ebre testimonia els desastres de la guerra, a La Botjosa es poden seguir els desastres ambientals de la mineria. Aquí queda la idea, lliure i gratuïta.

